

NARODOWY INSTYTUT
POLSKIEGO DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO ZA GRANICĄ
POLONIKA

SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

przedmiot
język polski

Scenariusz z wykorzystaniem
nowych mediów i metod
aktywizujących (45 min / 90 min)

Joseph Conrad – polski moralizator na obczyźnie

OPRACOWAŁA

Małgorzata Bazan

CC BY-NC-ND

Uznanie autorstwa
Użycie niekomercyjne
Bez utworów zależnych 3.0 Polska

Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu
jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej
postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

Cele lekcji:

Uczeń/uczennica:

- zna życie i twórczość Josepha Conrada,
- wygłasza swoją opinię na temat bohaterów utworu literackiego,
- rozumie pojęcie: etyka Josepha Conrada.

Metody:

- rozmowa,
- oglądanie filmiku,
- analiza tekstu,
- tworzenie CV on-line,
- gra dydaktyczna.

Środki dydaktyczne:

- laptopy/tablety do pracy grupowej – jeden na grupę,
- tekst Zdzisława Najdera (dostępny on-line) ¹,
- filmik o Josephie Conradzie (dostępny on-line na stronie www.polonika.pl),
- telefony komórkowe do zainstalowania aplikacji i odczytywania kodów.

¹ <https://culture.pl/pl/artykul/zdzislaw-najder-przeslanie-josepha-conrada> [dostęp dn. 28.02.2019]

Powiązanie z podstawą programową:

Język polski:

I. Kształcenie literackie i kulturowe:

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

- 5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;
- 6) rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;
- 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi; poddaje ją refleksji;
- 10) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;
- 11) rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;
- 14) przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;
- 15) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;
- 16) rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne i narodowe; określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.

Przygotowanie do lekcji:

Przed lekcją uczniowie i uczennice powinni zapoznać się ze szczegółowym życiorysem Josepha Conrada. Lekcja powinna kończyć cykl omawiający „Jądro ciemności”. Uwaga: jeżeli uczniowie i uczennice będą chcieli dłużej rozmawiać na temat etycznego przesłania prozy Conrada, należy im na to pozwolić. Można wtedy przeprowadzić zajęcia na dwóch jednostkach lekcyjnych.

Przebieg lekcji:

1. Praca w małych grupach. Wstępem do pracy jest wyświetlenie krótkiego filmiku z informacjami o Josephie Conradzie (załącznik nr 1). Uczniowie i uczennice na podstawie wiadomości o pisarzu przygotowuje jego CV w dowolnej aplikacji (np. Google Docs lub kreatorze na stronie www.pracuj.pl, itp.). Zadanie polega na wybraniu najważniejszych, kształtujących osobowość pisarza elementów z życiorysu. Po zakończonym ćwiczeniu grupy przedstawiają swoje prace, argumentując, dlaczego akurat te, a nie inne wydarzenia uznano za najważniejsze.
2. Nauczyciel/nauczycielka rozpoczyna rozmowę, zadając pytanie, czy Marlow, bohater „Jądra ciemności”, jest alter-ego Conrada. Uczniowie i uczennice wyrażają swoje opinie, podając argumenty odnoszące się do życiorysu pisarza i treści lektury. Następnie nauczyciel/nauczycielka zwraca szczególną uwagę na pacyfistyczną wymowę utworu i prosi o przeczytanie fragmentów tekstu Zdzisława Najdera pt. „Przesłanie Josepha Conrada” (dostępny on-line). Rozmawia z uczniami i uczennicami na temat etyki Josepha Conrada i zwraca uwagę, że właśnie zagadnienia etyczne są tak uniwersalne w tej twórczości, że stał się on jednym z najważniejszych pisarzy świata, który wielokrotnie został upamiętniony.
3. Praca w grupach. Każda grupa szuka w Internecie wiadomości na temat miejsc, w których znajdują się poloniki związane z Josephem Conradem i wybiera jedno z takich miejsc (nauczyciel/nauczycielka sprawdza, czy miejsca te są różne - nie może powtórzyć się żadne miejsce). Następnie grupy wchodzą na stronę ❶ i kodują informacje o wybranym miejscu za pomocą trzech słów (np.: Dania, świat, pływać). Kody wysyłają do innej grupy (np. zgodnie ze wskazówkami zegara za pomocą dowolnego komunikatora). Aby rozkodować informację, należy zainstalować w telefonie darmową aplikację ❷. Po rozkodowaniu grupa ma za zadanie zdobyć jak najwięcej informacji (przeszukać Internet) na temat „swojego” polonika, a po zakończeniu zadania przedstawić te wiadomości całej klasie.

❶ https://www.qr-online.pl/#qr_text_tbut

❷ <https://play.google.com/store/apps/details?id=la.droid.qr&hl=pl>

Proponowana bibliografia:

1. Strona internetowa Instytutu POLONIKA
<http://polonika.pl/>
2. Józef Teodor Konrad Korzeniowski (Joseph Conrad)
<https://culture.pl/pl/tworca/jozef-teodor-konrad-korzeniowski-joseph-conrad> [dostęp dn. 19.04.2019]
3. Szwedowicz Agata, Joseph Conrad (1857-1924)
<https://dzieje.pl/postacie/joseph-conrad-1857-1924> [dostęp dn. 19.04.2019]
4. Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie
<http://muzeumliteratury.pl/?s=conrad> [dostęp dn. 19.04.2019]
5. Berdyczów – Muzeum Conrada
<https://dzieje.pl/ochrona-zabytkow/berdyczow-muzeum-conrada> [dostęp dn. 19.04.2019]
6. Będkowski Mateusz, *Polak w kongijskim piekle. Jak powstało Jądro Ciemności Josepha Conrada*. „Mówią Wieki”, s. 31–33, 10/2013.
7. Choromański Michał, *Słowacki Wysp Tropikalnych*, Poznań 1990.
8. Najder Zdzisław, *Życie Conrada Korzeniowskiego*, Warszawa 1996.

Informacje dla nauczyciela:

Pomnik Josepha Conrada w Wołodzie (Rosja)

autor: Wiczesław Borysowicz Buchajew

finansowanie: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

28 kwietnia 2013 r. w Wołodzie oficjalnie odsłonięto pomnik Josepha Conrada. Stoi on na miejscu, w którym kiedyś stał dom zamieszkiwany przez rodzinę Korzeniowskich. Rodzina została zesłana do Wołodzia, gdy ojciec pisarza został oskarżony o działalność przeciw caratowi.

Wiczesław Borysowicz Buchajew wykonał również dwa inne poloniki: pomnik Marii Szymanowskiej w Sankt Petersburgu (2010) oraz pomnik Eugeniusza Bodo w Kotłasie (2011).

Pomnik Conrada obecnie zdemontowany.

ŹRÓDŁO FOTO: https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Joseph_Conrad_monument_Vologda.JPG [dostęp dn. 28.02.2019]

Grób Josepha Conrada (Wielka Brytania)

cmentarz w Canterbury

Razem z pisarzem pochowana jest jego żona, Jessie Emmelne Conrad Korzeniowska.

ŹRÓDŁO FOTO: <https://www.findagrave.com/memorial/20386> [dostęp dn. 28.02.2019]

